

157. sz. Ajánlás

a betegápoló személyzet foglalkoztatásáról, munka- és életkörülményeiről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1977. június 1-jén hatvanharmadik ülészakára ült össze,

Felismerve a betegápoló személyzet és az egészségügy területén dolgozó más munkavállalók által a lakosság egészségügyi állapotának és jólétének védelmében és javításában betöltött fontos szerepet, és

Hangsúlyozva az egészségügyi szolgáltatások kiterjesztésének szükségességét a kormányok, az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetek együttműködése útján, a közösség igényeinek megfelelő ápolói szolgáltatások biztosítása érdekében, és

Felismerve, hogy a közszférának, mint a betegápoló személyzet munkáltatójának aktív szerepet kellene betöltenie a betegápoló személyzet foglalkoztatási és munkakörülményeinek javításában, és

Figyelembe véve, hogy a betegápoló személyzet jelenlegi helyzete számos országban, ahol hiány mutatkozik képzett munkavállalókból, és ahol a foglalkoztatott személyzetet nem mindig a leghatékonyabb módon foglalkoztatják, akadályozza a hatékony egészségügyi szolgáltatások fejlődését, és

Felidézve azt, hogy a betegápoló személyzetre számos nemzetközi munkaügyi Egyezmény és Ajánlás vonatkozik, amelyek a foglalkoztatási és munkakörülmények tekintetében általános normákat fogalmaznak meg, mint például a diszkriminációról, az egyesülési szabadságról és a kollektív tárgyalásokhoz való jogról, az önkéntes békeltetésről és választott bíróságról, a munkaidőről, a fizetett szabadságról és tanulmányi szabadságról, a szociális biztonságról és a szociális létesítményekről, az anyasági védelemről és a munkavállalók egészségének védelméről szóló eszközök, és

Tekintetbe véve, hogy a betegápolás speciális körülményei kívánatosá teszik a fent említett általános normák kiegészítését a betegápoló személyzettel összefüggő speciális normákkal, amelyek célja, hogy lehetővé tegye a betegápoló személyzet számára az egészségügy területén játszott szerepének megfelelő és elfogadható státuszt, és

Figyelembe véve, hogy a következő normák az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben kerültek kialakításra, és ezzel a szervezettel folyamatos együttműködés zajlik a jövőben ezen normák előmozdítása és alkalmazásuk biztosítása érdekében, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a betegápoló személyzet foglalkoztatására, munka- és életkörülményeire vonatkozóan, amely kérdés az ülészak napirendjének hatodik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlás formájában adja közre,

a mai napon, 1977. június 21-én, elfogadja az alábbi Ajánlást, amely a "Betegápoló személyzetről szóló 1977. évi Ajánlás" néven idézhető:

I. HATÁLY

1. A jelen Ajánlás szempontjából a „betegápoló személyzet” kifejezés a betegápolással és gondozói szolgáltatások nyújtásával foglalkozó személyek minden kategóriájára kiterjed.

2. A jelen Ajánlás a betegápoló személyzet minden tagjára vonatkozik, függetlenül munkavégzése helyétől.

3. Az illetékes hatóság az érintett munkáltatók és munkavállalók szervezeteivel való konzultáció után, amennyiben ilyen szervezetek léteznek, speciális szabályokat fogadhat el az önkéntes betegápoló és gondozó személyzetre vonatkozóan; ezek a szabályok nem térhetnek el a jelen Ajánlás II, III, IV, és IX. részében foglalt rendelkezésektől.

II. A BETEGÁPOLÓ SZOLGÁLATOKRA ÉS A BETEGÁPOLÓ SZEMÉLYZETRE VONATKOZÓ POLITIKA

4. (1) Minden tagállam alakítson ki és alkalmazzon a betegápoló szolgálat és a betegápoló személyzet vonatkozásában a nemzeti feltételeknek megfelelő módon olyan politikát, mely hivatott arra, hogy az általános egészségügyi program keretében és az egészségügy számára rendelkezésre álló erőforrásokon belül biztosítsa a lakosság lehető legmagasabb egészségi szintjének eléréséhez szükséges mennyiségű és minőségű betegápolást.

(2) Az említett politika

- (a) összehangolandó az egészségügy egyéb szempontjaira és az egészségügy terén működő más dolgozókra vonatkozó politikákkal, az utóbbiak képviselőivel folytatandó konzultáció során;
- (b) terjedjen ki törvények vagy más szabályozások alkotására a betegápolói hivatásra való oktatás, továbbképzés és a hivatás gyakorlása vonatkozásában, valamint azoknak a betegápoló személyzettől megkívánt képesítés és felelősség terén végbemenő fejlődés által megkívánt kiigazítására annak érdekében, hogy a betegápoló szolgálat iránt felmerülő minden igényt ki lehessen elégíteni;
- (c) öleljen fel olyan intézkedéseket, amelyek
 - (i) országos viszonylatban megkönnyítik a betegápoló személyzet hatékony foglalkoztatását;
 - (ii) elősegítik a betegápoló személyzet képzettségének teljes mértékű kiaknázását az őket alkalmazó különböző intézményekben, területeken és ágazatokban;
- (d) az érintett munkaadói és munkavállalói szervezetekkel való konzultáció során dolgozandó ki.

5. (1) A munkaadók és munkavállalók érintett szervezeteivel való konzultáció során intézkedéseket kell foganatosítani a betegápoló személyzet szervezetének ésszerű szerkezeti felépítésére akként, hogy a betegápoló személyzetet oktatásának és képesítésének, tevékenységi szintjének és megbízásának megfelelően korlátozott számú kategóriába sorolják be.

(2) Ez a szerkezeti felépítés a nemzeti gyakorlattal összhangban a következő kategóriákat ölelheti fel:

- (a) hivatásos ápolók, akik a rendkívül bonyolult és felelősségteljes feladatok ellátásához szükségesnek ítélt oktatásban és képzésben részesültek, és rendelkeznek az ezen feladatok elvégzéséhez szükséges engedéllyel;
- (b) segédápolók, akik legalább a kevésbé bonyolult feladatok – adott esetben egy hivatásos ápoló felügyelete melletti – ellátásához szükségesnek ítélt oktatásban, képzésben részesültek, és rendelkeznek az ezen feladatok elvégzéséhez szükséges engedéllyel ;
- (c) ápolósegédek, akik előzetes oktatásban és/vagy munkahelyi képzésben részesültek, ami alkalmassá teszi őket arra, hogy meghatározott feladatokat egy hivatásos vagy segédápoló felügyelete mellett elvégezzenek.

6. (1) A betegápoló személyzet működési hatáskörét a megkövetelt ítélőképességi szint, a döntési jogkör, az egyéb tevékenységeket végzőkkel való kapcsolat bonyolultsága, a szakmai jártasság megkövetelt szintje, és az adott betegápolói szolgálattal járó felelősség foka szerint kell osztályozni.

(2) Az így létrejövő felosztásnak kell biztosítania az egységesebb foglalkoztatási struktúrákat a betegápoló személyzetet alkalmazó különböző intézményekben, területeken és ágazatokban.

(3) Egy meghatározott kategóriába sorolt betegápoló személyzetet nem szabad magasabb kategóriába sorolt betegápoló személyzet helyettesítésére alkalmazni, kivéve a különösen sürgős eseteket, akkor is csak ideiglenesen, és azzal a feltétellel, hogy kellő képzettséggel vagy gyakorlattal rendelkezik, és megfelelő díjazásban részesül.

III. OKTATÁS ÉS KÉPZÉS

7. (1) Intézkedéseket kell foganatosítani a betegápolói szakmáról szükséges tájékoztatás és tanácsadás biztosítására olyan személyek számára, akik a betegápolást hivatásként kívánják választani.

(2) Adott esetben az ország általános oktatási rendszere keretében működő oktatási intézményekben betegápolói alapoktatást kell bevezetni, a más hasonló szakmai csoportokéval azonos szinten.

(3) Törvények vagy más rendelkezések írják elő az alapkövetelményeket a betegápolói oktatás és képzés tekintetében, és gondoskodnak ezen oktatás és képzés felügyeletéről vagy ezek foganatosítására felhatalmazzák az illetékes hatóságot vagy az illetékes szakmai testületeket.

(4) A betegápoló személyzet oktatását és képzését a fennálló közösségi szükségletre tekintettel és az országban rendelkezésre álló erőforrások figyelembevételével kell megszervezni, és az egészségügy terén működő más dolgozók oktatásával és képzésével kell összehangolni.

8. (1) A betegápoló személyzet oktatásának tartalmaznia kell úgy az elméletet, mint a gyakorlatot, az illetékes hatóságok által hivatalosan elismert programmal összhangban.

(2) A gyakorlati képzésnek jól működő megelőző, gyógyító és rehabilitációs intézményekben kell történnie, képzett betegápolók felügyelete mellett.

9. (1) A betegápolói oktatás és képzés időtartamát a képzésre bocsátáshoz megkövetelt minimális iskolai végzettség szintjétől és a képzés céljaitól kell függővé tenni.

(2) Az engedélyezett alapoktatást és képzést két szinten kell végezni:

haladó szinten, átfogó és mélyreható ismeretekkel rendelkező hivatásos ápolószemélyzet képzésének céljából, annak érdekében, hogy képesek legyenek kórházakban és más közösségi egészségügyi intézményekben a legbonyolultabb betegápolói feladatok ellátására, a beteggondozás megszervezésére és értékelésére; amennyire lehetséges, az ezen a szinten történő oktatásra és képzésre felvett tanulóknál kívánatos az egyetemi tanulmányok folytatásához megkövetelt általános tanulmányi szint;

kevésbé haladó szinten, általános beteggondozói feladatra alkalmas segédápoló személyzet képzésének céljából, akiknek feladatai kevésbé bonyolultak, de szakmai jártasságot és jó kapcsolatteremtő készséget kívánnak meg; az erre a szintre felvételt nyert tanulóktól olyan magas középiskolai végzettséget kell megkövetelni, amilyen csak lehetséges.

10. Felsőfokú betegápolói oktatási programokat kell biztosítani a betegápoló személyzetnek a közvetlen és kiegészítő beteggondozásban, a betegellátó szolgálat működtetésében, a betegápolás oktatásában, a betegápolás terén végzett kutatásban és fejlesztésben a legfeljebb elkövetendő feladatokra való előkészítése végett.

11. A betegápoló-segédkeket a tevékenységi körüknek megfelelő elméleti és gyakorlati képzésben kell részesíteni.

12. (1) A munkahelyen, valamint az azon kívül történő továbbképzésnek és képzésnek a jelen Ajánlás 8. bekezdése (1) albekezdésében említett program integráns részét kell képeznie, és mindenki számára elérhetőnek kell lennie az ismeretek és a jártasság korszerűsítésének és fejlesztésének biztosítása céljából, továbbá azért, hogy lehetővé tegye a betegápoló személyzet számára a betegápolás és a vele összefüggő tudományok terén felmerülő új elgondolások és eljárások megismerését és alkalmazását.

(2) A betegápolók továbbképzése és képzése foglaljon magában olyan programokat, amelyek elősegítik és megkönnyítik a segédápolók, valamint a betegápoló segédelek számára a szakmai előrehaladást.

(3) Ez az oktatás és képzés foglaljon magában olyan programokat is, melyek megkönnyítik a betegápolói szakmába való visszatérést a szakma gyakorlásának egy időre történt megszakítása után.

IV. A BETEGÁPOLÓI SZAKMA GYAKORLÁSA

13. A betegápolói szakma gyakorlására vonatkozó törvények vagy más rendelkezések

(a) határozzák meg a követelményeket a betegápolói szakma okleveles ápolóként vagy segédápolóként való gyakorlásához, és ahol a megkövetelt tanulmányi és képzési szint elérését tanúsító bizonyítványok nem jelentik egyben a szakma gyakorlására való jogot is, hatalmazzanak fel egy, a betegápoló személyzet képviselőit is magában foglaló testületet a szakma gyakorlására jogosító engedély kiadására;

- (b) a szakma gyakorlását csak megfelelő engedéllyel rendelkező személyekre korlátozzák;
- (c) szükség szerint felülvizsgálandók és korszerűsítendőek, összhangban a szakma folyamatos fejlődésével és az új módszerekkel.

14. A betegápolói foglalkozás gyakorlására vonatkozó normákat össze kell hangolni a más egészségügyi foglalkozásokban alkalmazott normákkal.

15. (1) A betegápolói személyzetet nem szabad képesítését és hatáskörét meghaladó munkára alkalmazni.

(2) Ahol a betegápoló személyzet tagjai nem rendelkeznek képesítéssel arra a munkakörre, amelyben már alkalmazva vannak, őket a lehető leggyorsabban képzésben kell részesíteni, hogy a szükséges képesítést megszerezzék és őket e képesítés megszerzésére irányuló előkészületeiknél könnyítésekben kell részesíteni.

16. Meg kell fontolni olyan intézkedések meghozatalát, amelyeket a betegápoló személyzet hivatása gyakorlása során felmerülő polgári jogi felelőssége tehet szükségessé.

17. A betegápoló személyzetre alkalmazható minden fegyelmi jogszabályt a betegápoló személyzet képviselőinek bevonásával kell meghozni, és biztosítani kell a betegápoló személyzet számára az igazságos ítélelhozatalt és a megfelelő fellebbezési eljárások lehetőségét, beleértve azt a jogot is, hogy az érintett személyt az eljárás minden szakaszában a nemzeti viszonyoknak megfelelő módon általa választott személy képviselje.

18. A betegápoló személyzet – minden büntetés nélkül – kívánhatja egyes feladatok elvégzése alóli mentesítését, ha annak teljesítése ellenkeznék vallási, erkölcsi vagy etikai meggyőződésével, és ezen tiltakozásról feljebbvalóját kellő időben tájékoztatja ahhoz, hogy a szükséges helyettesítési intézkedéseket meg lehessen tenni annak biztosítására, hogy a betegek elsőrendű fontosságú ápolását az ne befolyásolja.

PARTICIPÁCIÓ

19. (1) Intézkedéseket kell fogantatosítani, melyek előmozdítják a betegápoló személyzet részvételét az országos egészségügyi politikát általánosságban és a szakmát részleteiben érintő tervezésben, valamint az e témákra vonatkozó döntések meghozatalában minden szinten, és a nemzeti adottságoknak megfelelő módon.

(2) Különösen

- (a) a betegápoló személyzet vagy az őket képviselő szervezetek szakképzett képviselői vegyenek részt a betegápolói szakmára vonatkozó általános alapelvek és politika kidolgozásában és alkalmazásában, ide értve azokat, amelyek az oktatásra és képzésre, valamint a szakma gyakorlására vonatkoznak;
- (b) az alkalmazási és munkafeltételeket a munkaadók és munkavállalók érintett szervezetei közötti tárgyalások útján kell megállapítani;
- (c) az alkalmazási feltételek megállapításából, valamint az alkalmazás körülményeiből eredő viták rendezését a felek közötti tárgyalások vagy a függetlenség és pártatlanság biztosítékait nyújtó eljárások, mint a közvetítés, békéltetés vagy döntőbíráskodás útján kell megoldani, hogy a betegápoló személyzetet képviselő szervezetek ne legyenek kénytelenek olyan lépésekhez folyamodni, mint amelyekkel szokás szerint más munkavállalói szervezetek rendelkeznek jogos érdekeik védelmére;

- (c) a munkaadó intézményben a betegápoló személyzet vagy képviselőik a Munkavállalók üzemi képviselőiről szóló 1971. évi Egyezmény 3. cikke értelmében, a napirenden lévő kérdések jellegének megfelelő módon vegyenek részt a betegápoló személyzet szakmai életére vonatkozó határozatok meghozatalában.

20. A betegápoló személyzet képviselői számára biztosítani kell a Munkavállalók üzemi képviselőiről szóló 1971. évi Egyezményben és Ajánlásban megállapított védelmet.

VI. AZ ÉLETPÁLYA FEJLŐDÉSE

21. (1) Intézkedéseket kell fogantatosítani abból a célból, hogy a betegápoló személyzet előtt életpályáján ésszerű fejlődésre nyílják kilátás, amely biztosítja számára a szakmai előrehaladás kellően változatos és elérhető skáláját, vezető beosztásokat a közvetlen és kiegészítő betegápolásban, valamint a betegellátó szolgálat igazgatásában, az oktatást, valamint kutatást és fejlesztést a betegápolás területén, úgyszintén a fokozatos előresorolást és olyan bérrendszert, amely figyelembe veszi a megnövekedett felelősséggel járó és magasabb szakmai képességet és ítélőképességet igénylő feladatok vállalását.

(2) Ezeknek az intézkedéseknek el kell ismerniük a betegekkel és a nyilvánossággal való közvetlen kapcsolattartással járó tevékenységek jelentőségét is.

22. Intézkedéseket kell fogantatosítani a betegápoló személyzetnek az életpályát érintő tanácsokkal és iránymutatással való ellátása érdekében, valamint abból a célból is, amennyiben az helyénvaló, hogy megfelelő tájékoztatást kapjanak arról, miképpen térhetnek vissza szakmájukba bizonyos időbeli megszakítás után.

23. Amikor a betegápoló személy a szakma gyakorlásának bizonyos időre történő megszakítása után szakmájába visszatér, besorolásánál figyelembe kell venni a betegápolásban előzőleg szerzett tapasztalatait, valamint a megszakítás időtartamát.

24. (1) A betegápoló személyzet azon tagjai számára, akik részt akarnak venni a továbbképzésben és képzésben, és arra képesek is, meg kell adni a szükséges segítséget.

(2) Ez a segítség az alábbiakat jelentheti: fizetett vagy fizetés nélküli tanulmányi szabadság, a munkaidőnek az oktatáshoz és képzéshez való hozzáigazítása, a tanulmányi vagy képzési költségek megtérítése; a betegápoló személyzetnek a Fizetett tanulmányi szabadságról szóló 1974. évi Egyezménynek megfelelően lehetőség szerint minden alkalommal meg kell adni a fizetett tanulmányi szabadságot.

A munkáltatónak biztosítani kell a betegápoló személyzet munkahelyi képzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket, lehetőség szerint a munkahelyen.

VII. BÉREZÉS

25. (1) A betegápoló személyzet bérezésének megállapításakor figyelembe kell venni szocio-gazdasági szükségleteit, képzettségét, felelősségi körét, kötelelességeit és tapasztalatait, ami a szakma gyakorlásával járó nehézségek és kockázatok figyelembe vételét is jelenti. A bérezést úgy kell kialakítani, hogy az vonzóvá tegye a szakmát, és megtartsa a szakmában dolgozókat.

(2) A bérezés szintjének a hasonló vagy azonos képzettséget igénylő és hasonló vagy azonos felelősséggel járó hivatást folytatók bérezéséhez hasonlóan kell lennie.

(3) A hasonló vagy azonos kötelezettségekkel rendelkező és hasonló, vagy azonos munkafeltételek mellett dolgozó betegápoló személyzetet hasonló bérezés illeti meg, függetlenül attól, hogy mely intézményben, területen, vagy ágazatban foglalkoztatják.

(3) A bérezést a megélhetési költségek változásának és az országos életszínvonal emelkedésének megfelelően időről-időre ki kell igazítani.

(4) A betegápoló személyzet bérezését lehetőleg kollektív szerződésekben kell megállapítani.

26. A bérezés fokozatainak megállapításánál számításba kell venni a működési tevékenységnek és felelősségnek az 5. és 6. bekezdésben ajánlott osztályozását és az életpályára vonatkozó politikának a jelen Ajánlás 21. bekezdésében foglalt alapelveit.

27. A betegápoló személyzet azon tagjait, akik különösen nehéz és kedvezőtlen körülmények között dolgoznak, külön díjazás illeti meg ezért.

28. (1) A bér teljes összegét pénzben kell fizetni.

(2) A bérből levonásnak csak a nemzeti törvények és rendelkezések által előírt feltételek mellett és határok között vagy kollektív szerződés, avagy döntőbírói ítélet rendelkezései szerint lehet helye.

(3) A betegápoló személyzet szabadon dönthet abban a kérdésben, hogy igénybe veszi a munkaadó szolgáltatásait, vagy nem.

29. Munkaruhát, gyógyászati felszereléseket, szállító eszközöket és más, a munkaadó által megkívánt, vagy a munka végzéséhez szükséges segédeszközöket a munkaadónak kell díjmentesen a betegápoló személyzet rendelkezésére bocsátania és karbantartania.

MUNKAI DŐ ÉS PIHENŐIDŐ

30. A jelen Ajánlás értelmében

- (a) a „rendes munkaidő” fogalma minden országban a törvények vagy más rendelkezések, a kollektív szerződések vagy döntőbírói határozatok által vagy azok végrehajtása során megállapított órák számát jelenti;
- (b) a „túlórak” fogalma a rendes munkaidőn túl teljesített munkaórák számát jelenti;
- (c) az „ügyeleti szolgálat” fogalma azt az időt jelenti, amely alatt a betegápoló személy a munkahelyén vagy másutt a munkaadó rendelkezésére áll, hogy esetleges hívásainak eleget tehessen;
- (d) a „megszokottól eltérő munkaidő” fogalma az ország rendes munkaidejétől és rendes munkanapjaitól eltérő időben ledolgozott órákat jelenti.

31. Az az idő, amely alatt a betegápoló személyzet a munkaadó rendelkezésére áll – így a munka megszervezéséhez, utasítások átvételéhez és továbbadásához szükséges idő – munkaidőnek számít, kivéve az ügyeleti szolgálatra vonatkozó esetleges különleges rendelkezéseket.

32. (1) A betegápoló személyzet heti rendes munkaideje ne legyen hosszabb, mint az adott ország többi munkavállalói részére megállapított heti rendes munkaidő általában.

(2) Ahol a munkavállalók heti rendes munkaideje a 40 órát általában meghaladja, intézkedéseket kell tenni a munkaidő fokozatos, de lehető gyors csökkentésére, hogy a betegápoló személyzet munkaideje erre a szintre csökkenjék keresetcsökkentés nélkül, összhangban a Munkaidő csökkentéséről szóló 1962. évi Ajánlás 9. bekezdésével.

33. (1) A napi rendes munkaidőt megszakítás nélkül kell megállapítani, és nem haladhatja meg a nyolc órát, kivéve ha törvények, rendelkezések, kollektív megállapodások, választott bírói döntések rendelkeznek a rugalmas munkaidőről, vagy a rövidített munkahétről. A heti rendes munkaidőt minden esetben a jelen Ajánlás 32. bekezdése (1) albekezdésében megjelölt határokon belül kell megállapítani.

A munkanap, a túlórákat is beleértve, nem haladhatja meg a tizenkét órát.

A jelen bekezdés rendelkezései alól kivételek csak átmenetileg, rendkívüli szükséghelyzet esetén engedélyezhetők.

34. (1) Ésszerű időtartamú étkezési szünetek tartandók.

(2) A rendes munkaidő foglaljon magában ésszerű időtartamú pihenőidőt.

35. A munkaidő beosztásáról a betegápoló személyzetet megfelelően előre tájékoztatni kell, hogy lehetősége legyen egyéni és családi élete megszervezésére; ezektől a beosztásoktól eltérés csak rendkívüli szükséghelyzet esetén engedhető meg.

36. (1) Ha a betegápoló személyzet kevesebb, mint heti 48 óra folyamatos pihenőidőre jogosult, meg kell tenni a szükséges lépéseket heti pihenőjüknek e szintre emelésére.

(2) A betegápoló személyzet heti pihenőideje semmi esetre sem lehet kevesebb, mint 36 óra, megszakítás nélkül.

37. (1) A túlórákat, a megszokottól eltérő munkaidőben teljesített szolgálatot, valamint az ügyeleti szolgálatot a minimumra kell korlátozni.

(2) A túlórákat és az ünnepnapokon végzett munkát szabadidővel és/vagy a rendes fizetésnél magasabb bérezéssel kell kompenzálni.

Az ünnepnapokon kívül, a megszokottól eltérő munkaidőben végzett munkát bérkiegészítéssel kell kompenzálni.

38. (1) A munkavállalót többműszakos munkavégzésért bérkiegészítés illeti meg, amely nem lehet kevesebb, mint amennyit az országban más többműszakos munkabeosztásban dolgozóknak nyújtanak.

(2) A több műszakban dolgozó betegápoló személyzetnek műszakok között legalább 12 órás folyamatos pihenőidőt kell biztosítani.

(3) El kell kerülni egy műszaknak fizetetlen időszakkal történő megosztását (osztott műszak).

39. (1) A betegápoló személyzetnek legyen joga és kötelessége legalább olyan időtartamú fizetett éves szabadság igénybevétele, mint amennyi az ország más dolgozóit illeti.

(2) Ahol a fizetett éves szabadság időtartama egy szolgálati év után négy hétnél kevesebb, intézkedések teendők, hogy azt a betegápoló személyzet részére fokozatosan, de a lehető leggyorsabban erre a szintre emeljék.

40. Azt a betegápoló személyzetet, amely különösen nehéz és kedvezőtlen körülmények között dolgozik, munkaidő csökkentésben vagy a pihenőidő emelésében vagy mindkettőben kell részesíteni, teljes fizetésük csökkentése nélkül.

41. (1) A betegség vagy baleset miatt munkájától távolmaradó betegápoló a törvények vagy más rendelkezések avagy kollektív szerződések által meghatározott módon és időtartam alatt legyen jogosult

- (a) a munkaviszony fenntartására és az ebből eredő jogokra;
- (b) jövedelme biztonságára.

(2) A betegszabadságot meghatározó törvények, más rendelkezések vagy kollektív szerződések különböztessék meg

- (a) azokat az eseteket, amelyekben a betegség vagy baleset a munkavégzés miatt következett be;
- (b) azokat az eseteket, amelyekben a betegápoló személyzet tagja nem munkaképtelen, de mások egészségének védelmében szükséges a munkától való távolmaradása ;
- (c) végül azokat az eseteket, amelyekben a betegség vagy baleset nincs összefüggésben a munkával.

42. (1) A betegápoló személyzet számára családi állapotára tekintet nélkül biztosítsák az Anyaság védelméről szóló 1952. évi (módosított) Egyezményben és az Anyaság védelméről szóló 1952. évi Ajánlásban meghatározott kedvezményeket és védelmet.

(2) A szülési szabadság nem tekinthető betegszabadságnak.

(3) A betegápoló személyzet vonatkozásában alkalmazni kell a Családi kötelezettségekkel bíró nők foglalkoztatásáról szóló 1965. évi Ajánlás rendelkezéseit.

43. A jelen Ajánlás 19. bekezdésének rendelkezéseivel összhangban a munka megszervezésére, a munkaidőre és a pihenőidőkre vonatkozó döntéseket a betegápoló személyzet szabadon választott képviselőivel vagy szervezeteivel való megállapodás vagy konzultáció útján kell meghozni. Azoknak ki kell terjedniük különösen

- (a) a megszokottól eltérőnek tekintendő munkaidőre;
- (b) azokra a feltételekre, amelyek mellett az ügyeleti szolgálatot munkaidőnek kell tekinteni;
- (c) azokra a feltételekre, amelyek mellett a jelen Ajánlás 33. bekezdésének (3) bekezdésében és 35. pontjában foglalt kivételek engedélyezhetők;
- (d) a jelen Ajánlás 34. bekezdésében említett szünetek időtartamára és azok betartásának módjára;
- (e) a jelen Ajánlás 37. és 38. bekezdésében megjelölt térítések módjára és összegére;
- (f) a munkabeosztásra;
- (g) végül azokra a körülményekre, amelyeket a jelen Ajánlás 37. és 40. bekezdése szempontjából különösen nehéznek és kedvezőtlennek kell tekinteni.

IX. MUNKAHELYI EGÉSZSÉGVÉDELEM

44. Minden tagállam törekedjék arra, hogy a munkabiztonságra és egészségre vonatkozó törvényeket és rendelkezéseket a betegápoló tevékenység különleges sajátosságainak, valamint a betegápolási tevékenység környezetének figyelembe vételével módosítsa, és növelje az általuk biztosított védelmet.

45. (1) A betegápoló személyzet részére biztosítani kell a Foglalkozás-egészségügyi szolgálatról szóló 1959. évi Ajánlásban foglalt rendelkezéseknek megfelelően működő foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

(2) Ahol foglalkozás-egészségügyi szolgálat nincs minden vállalatnál felállítva, a betegápoló személyzetet foglalkoztató egészségügyi intézményeket sorolják az olyan létesítmények körébe, amelyekben ilyen szolgálatokat a legsürgősebben létre kell hozni, az említett Ajánlás 4. bekezdésével összhangban.

46. (1) Minden tagállam, és a munkaadók és munkavállalók érintett szervezetei szenteljenek különös figyelmet a Munkavállalók egészségvédelméről szóló 1953. évi Ajánlás rendelkezéseinek, és törekedjenek biztosítani azoknak a betegápoló személyzetre történő alkalmazását.

(2) Minden megfelelő intézkedést meg kell tenni az említett Ajánlás 1-7. bekezdéseivel összhangban a betegápoló személyzet egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatok megelőzése, csökkentése vagy megszüntetése céljából.

47. (1) A betegápoló személyzetet a munkaviszony megkezdésekor és befejezésekor, valamint foglalkoztatása során, rendszeres időközökben, orvosi vizsgálatnak kell alávetni.

(2) Azt a betegápoló személyzetet, amelyet rendszeresen olyan körülmények között foglalkoztatnak, amelyek fennálló vagy valószínűsíthető veszélyt jelentenek a saját vagy a környezetükben mások egészségére nézve, a veszélyeztetés mértékének megfelelő rendszeres időközökben orvosi vizsgálatnak kell alávetni.

(3) A jelen bekezdésben előírt vizsgálatok tárgyilagosságát és bizalmas jellegét biztosítani kell; az említett vizsgálatokat ne végezzék olyan orvosok, akikkel a vizsgált személyek szoros munkakapcsolatban állnak.

48. (1) Tanulmányozni kell azon speciális kockázatokat - és frissíteni kell az erre vonatkozó megállapításokat - amelyeknek a betegápoló személyzet szakmájának gyakorlása során ki lehet téve, ezeknek a veszélyeknek a megelőzése és megfelelő ellentételezése céljából, ahol az helyénvaló.

(2) E célból a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések azon eseteit, melyeket a munkabalesetek esetén járó ellátásokról szóló jogszabályok munkabalesetnek vagy foglalkozási megbetegedésnek minősítenek, vagy amelyek feltehetően foglalkozási eredetűek, a Munkavállalók egészségvédelméről szóló 1953. évi Ajánlás 14-17. bekezdéseivel összhangban, a helyi törvények vagy rendelkezések által előírt módon be kell jelenteni az illetékes hatóságnak.

49. (1) Minden lehetséges intézkedést meg kell tenni annak biztosítására, hogy a betegápoló személyzet ne legyen kitéve speciális kockázatoknak. Ahol a speciális kockázatoknak való kitétel elkerülhetetlen, intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy ez a lehető legkisebb mértékű legyen.

(2) A speciális kockázatokkal járó feladatok végzésére rendszeresen beosztott betegápoló személyzet vonatkozásában olyan intézkedéseket kell fogantatosítani, mint pl. védőruhával való ellátás és annak használata, védőoltás, rövidebb munkaidő, gyakoribb pihenőszünetek, a veszélyektől átmeneti időre távoltagezés vagy hosszabb éves szabadság, annak érdekében, hogy az érintett személyek ilyen veszélyeknek való kitétele csökkenjen.

(3) Ezen felül, a speciális kockázatoknak kitétt betegápoló személyzetet külön díjazás illeti meg.

50. Azokat a terhes nőket és kisgyermekes anyákat, akiknek rendes beosztása a saját vagy gyermekeik egészségét veszélyeztetheti, állapotuknak megfelelő más beosztásba kell áthelyezni, járandóságuk változatlanul hagyásával.

51. A betegápoló személyzet egészségének és biztonságának védelmét szolgáló rendelkezések hatékony végrehajtásának biztosítása végett együttműködésre kell törekedni a betegápoló személyzettel, és az őket képviselő szervezetekkel.

52. Megfelelő intézkedéseket kell tenni a betegápoló személyzet egészségének és biztonságának védelmére vonatkozó törvények és jogszabályok, vagy más rendelkezések alkalmazásának ellenőrzésére.

X. TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS

53. (1) A betegápoló személyzet részesüljön olyan társadalombiztosítási védelemben, amely legalább azonos az illető országban a közszolgálatban, az állami vagy magánszektorban alkalmazott dolgozók vagy önfoglalkoztatók védelmével. E védelem terjedjen ki a betegápolásban rendszeresen foglalkoztatott személyek próbaidejére és képzési idejére is.

(2) A betegápoló személyzet társadalombiztosítási védelme során figyelembe kell venni tevékenységük sajátos jellegét.

54. A lehetséges mértékben meg kell tenni minden megfelelő intézkedést, hogy a jogszerzés és az ellátás biztosításának folyamatossága a munkaviszony megváltoztatása és annak időszakos szünetelése esetén is biztosítva legyen.

55. (1) Ahol a társadalombiztosítási rendszer a biztosított személyeknek szabad orvos- és gyógyintézet választást biztosít, ugyanezen szabadság illeti meg a betegápoló személyzetet is.

(2) A betegápoló személyzetre vonatkozó orvosi feljegyzéseket bizalmasan kell kezelni.

56. A nemzeti törvények és rendelkezések tegyék lehetővé a betegápoló személyzet által munkavégzése során megkapott minden betegségért a foglalkozási ártalom gyanánt történő kártérítést.

XI. KÜLÖNLEGES FOGLALKOZTATÁSI RENDELKEZÉSEK

57. Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló betegápoló személyzetet a leghatékonyabban foglalkoztassák és megelőzzék a képezett személyeknek a szakmától való elfordulását, rendelkezéseket kell hozni, amelyek lehetővé teszik az időszakos vagy részmunkaidőben történő foglalkoztatást.

58. A betegápoló személyzet időszakos vagy részmunkaidőben történő foglalkoztatási feltételeinek azonosnak kell lenniük a folyamatos és teljes munkaidőben történő foglalkoztatás feltételeivel, illetve igényjogosultságokat részarányos alapon, a körülmények szerint kell megállapítani.

XII. A BETEGÁPOLÁSI SZAKMÁT TANULÓK

59. A betegápolást tanulók rendelkezzenek ugyanazon jogokkal és szabadsággal, mint más szakmák tanulói, kizárólag az oktatásuk és képzésük által indokolt korlátozások vonatkozhatnak rájuk.

60. (1) A betegápolást tanulók gyakorlati munkáját a képzés követelményeinek megfelelően kell megszervezni és vezetni; semmi esetre sem szabad őket a rendes személyzetre rótt követelményeket teljesítő munkaerő forrásaként felhasználni.

(2) Gyakorlati idejük alatt a betegápolást tanulók csak a képzettségük szintjének megfelelő munkára oszthatók be.

(3) Oktatásuk és képzésük tartama alatt a betegápolást tanulók ugyanazon egészségvédelemben részesüljenek, mint a betegápoló személyzet.

(4) A betegápolást tanulók részesüljenek megfelelő jogvédelemben.

61. A betegápoló tanulók az oktatásuk és képzésük során kapjanak pontos és részletes tájékoztatást a betegápoló személyzet alkalmazási és munkafeltételeiről, és a szakmai előrehaladás kilátásairól, valamint azokról az eszközökről, melyek rendelkezésükre állnak gazdasági, társadalmi és hivatásbeli érdekeik előmozdítására.

XIII. NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

62. A munkaerő, az elképzelések és ismeretek cseréjének és ez által a betegápolás minőségének javítása céljából a tagállamok - különösen két- vagy többoldalú megállapodások útján - törekedjenek

- (a) a betegápolói szakma oktatásának és képzésének harmonizálására a követelmények csökkentése nélkül;
- (b) a külföldön szerzett képesítések kölcsönös elismerésére;
- (c) a szakma gyakorlásának engedélyezésére vonatkozó feltételek egységesítésére;
- (d) a betegápoló személyzet csereprogramjainak megszervezésére.

63. (1) A betegápoló személyzetet ösztönözni kell arra, hogy használja ki a saját országában meglévő oktatási és képzési lehetőségeket.

(2) Ahol az szükséges vagy kívánatos, álljon rendelkezésére a külföldi oktatás és képzés lehetősége, lehetőség szerint szervezett csereprogramok útján.

64. (1) A külföldi oktatást és képzést igénybe vevő betegápoló személyzet – két- vagy többoldalú megállapodás vagy nemzeti törvények, vagy rendelkezések útján meghatározandó feltételek mellett – részesüljön megfelelő anyagi támogatásban.

(2) Ilyen támogatás függővé tehető attól a kötelezettségtől, hogy a betegápoló saját hazájába ésszerű időn belül visszatér, és ott meghatározott minimális időtartamon át az újonnan szerzett képesítésének megfelelő munkát vállal, a többi állampolgáréval legalább egyenlő feltételek mellett.

65. Fontolóra kell venni annak lehetőségét, hogy a meghatározott időtartamra külföldön dolgozni vagy képesítést szerezni kívánó betegápoló személyzet meghatározott feltételekkel a munkavégzés alól a munkaviszony megszakítása nélkül felmentést kapjon.

66. (1) A külföldi betegápoló személynek rendelkeznie kell az illetékes hatóság által az állás betöltéséhez megfelelőnek elismert képesítéssel, és meg kell felelnie az alkalmazó országban a szakma gyakorlásához megkívánt feltételeknek. A szervezett csereprogramokban résztvevő külföldi munkaerő ez utóbbi követelmény alól mentesíthető.

(2) A munkaadó győződjék meg arról, hogy a külföldi betegápoló személyzet rendelkezik a betöltendő álláshoz szükséges megfelelő nyelvismerettel.

(3) A külföldi betegápoló személyzetet éppolyan kedvező alkalmazási feltételek illetik meg, mint az azonos képesítéssel, feladatokkal és felelősséggel járó állásokat betöltő belföldi állampolgárokat.

67. (1) Külföldi személyzet foglalkoztatási célú toborzása csak akkor engedhető meg,

- (a) ha a foglalkoztató országban hiány mutatkozik a betöltendő állásokra keresett képesített személyzetben;
- (b) ha a küldő országban a keresett képesítésű betegápoló személyzetben nincsen hiány.

(2) A külföldi betegápoló személyzet toborzása a migráns munkásokról szóló 1949. évi Egyezmény és (módosított) Ajánlás lényeges rendelkezéseinek betartásával történjék.

68. A külföldön alkalmazott vagy képzés alatt álló betegápoló személyzet tagjai részére minden szükséges segítséget meg kell adni, ha vissza kívánnak térni hazájukba.

69. A tagállamok a társadalombiztosítás tekintetében kötelesek a belföldi gyakorlattal összhangban

- (a) az országban képzés alatt álló vagy ott dolgozó külföldi betegápoló személyzet számára biztosítani a hazai személyzettel egyenlő elbánást;
- (b) részt venni olyan két- vagy többoldalú megállapodásokban, melyeknek célja biztosítani a külföldi betegápoló személyzet számára a megszerzett és megszerzés alatt lévő jogok betartását, valamint külföldön az ellátások folyósítását.

XIV. A VÉGREHAJTÁS MÓDJAI

70. A jelen Ajánlás végrehajtása történhet nemzeti törvények vagy rendelkezések, kollektív megállapodások, munkavégzési szabályzatok, döntőbírói határozatok vagy bírói döntések útján, vagy bármilyen más, alkalmas és a belföldi gyakorlattal összhangban lévő módon, figyelembe véve minden országban a fennálló körülményeket.

71. A jelen Ajánlás rendelkezéseinek végrehajtásában a tagállamok, valamint a munkaadók és a munkavállalók érintett szervezetei számára a lehető legszélesebb és legkívánatosabb mértékben szolgáljanak útmutatóul a gyakorlati végrehajtásra vonatkozóan a Függelékben előterjesztett javaslatok.

F Ü G G E L É K

JAVASLATOK A GYAKORLATI VÉGREHAJTÁSRA

A BETEGÁPOLÓ SZOLGÁLATRA ÉS A BETEGÁPOLÓ SZEMÉLYZETRE VONATKOZÓ POLITIKA

1. Megfelelő költségvetési fedezetet kell nyújtani ahhoz, hogy a betegápoló szolgálatra és a betegápoló személyzetre vonatkozó belföldi politika célkitűzései elérhetőek legyenek.

2. (1) A betegápoló szolgálat tervezése legyen folyamatos, az általános egészségügyi tervezés minden szintjén.

(2) A betegápoló szolgálatokat az alábbiak alapján tervezzék meg:

(a) a folyamatos tanulmányozásból és kutatásokból nyert információk, melyek lehetővé teszik az igények, és a rendelkezésekre álló erőforrások valamint a jelentkező problémák értékelését;

(b) a változó igényeknek, országos és helyi körülményeknek megfelelő szakmai normák.

(3) Különösképpen arra vonatkozólag kell intézkedéseket tenni, hogy

(c) meghatározzák a betegápolás megfelelő normáit;

(d) meghatározzák a felismert szükségletek által megkívánt betegápoló szolgálatot;

(e) megállapítsák a személyzeti állományra vonatkozó normákat, az egyes munkahelyeken dolgozó személyzetnek létszám és a különböző szinten és különböző kategóriákban megkívánt képesítés tekintetében megfelelő összeállításához;

(f) ezen az alapon állapítsák meg a személyzeti kategóriákat, létszámot és szintet, melyek szükségesek a beteggondozó szolgálat egészének fejlesztéséhez és a személyzet hatékony foglalkoztatásához;

(g) az érintett személyzet képviselőivel történő konzultáció során határozzák meg a betegápoló személyzet és az egészségügyi személyzet egyéb kategóriái közötti kapcsolatokat.

3. A betegápoló szolgálatra és a betegápoló személyzetre vonatkozó politika irányuljon a betegápoló személyzet következő négy munkaterületének fejlesztésére: közvetlen és kiegészítő beteggondozás, a betegápoló szolgálat irányítása, a betegápolás oktatása, kutatás és fejlesztés a beteggondozás területén.

4. A betegápoló személyzet feladatainak megfelelő teljesítése érdekében szakmai és anyagi szempontból kielégítő erőforrásokat kell előirányozni.

5. A hatásköröknek (funkcióknak) az Ajánlás 5. bekezdésében javasolt osztályozását a munkaadók és munkavállalók érintett szervezeteivel történt konzultáció után a munkakörök elemzésére és a feladatok értékelésére kell alapítani.

OKTATÁS ÉS KÉPZÉS

6. Ahol a lakosság széles rétegei számára elérhető oktatási lehetőségek korlátozottak, a betegápolók oktatási és képzési programján belül intézkedéseket kell tenni azon tanulók általános oktatásának kiegészítésére, akik az Ajánlás 9. bekezdésében megkívánt szintet nem érik el.

7. A betegápoló oktatás és képzés programjai teremtsenek alapot a nagyobb felelősséggel járó feladatokra való oktatásban és képzésben való részvételre, keltsék fel az önfejlesztés iránti igényt, és készítsék fel a tanulókat arra, hogy tudásukat és jártasságukat az egészségügyi személyzet munkatársaiként hasznosítsák.

A BETEGÁPOLÓI SZAKMA GYAKORLÁSA

8. (1) Meghatározandó feltételek mellett a betegápolói szakma gyakorlása az engedély megújításától tehető függővé.

(2) Ilyen megújítás függővé tehető a folyamatos oktatásban és képzésben való részvételtől, amennyiben ez szükségesnek mutatkozik az engedéllyel rendelkező betegápoló személyzet magas szintű képzettségének biztosítására.

9. A szakmába való visszatérés annak megszakítása után meghatározott körülmények között függővé tehető a képesítés felülvizsgálatától; ilyen esetben képezze megfontolás tárgyát a visszatérés megkönnyítése oly módon, hogy az érintett személy vizsgára bocsátása előtt meghatározott időre másik dolgozó mellé legyen beosztva.

10. (1) A betegápoló személyzetre vonatkozó valamennyi fegyelmi szabálynak tartalmaznia kell

- (a) a foglalkozás körében elkövetett mulasztás meghatározását, számításba véve a foglalkozás jellegét, valamint a foglalkozásbeli etika ez esetben alkalmazható normáit;
- (b) a mulasztás súlyával arányos, alkalmazható szankciók megjelölését.

(2) A betegápoló személyzetre alkalmazható minden fegyelmi szabályt az egészségügyi személyzet egészére alkalmazandó szabályok keretében kell lefektetni, vagy ahol ilyen szabályok nem léteznek, az egészségügyi személyzet más kategóriáira alkalmazható szabályokat kell figyelembe venni.

AZ ÉLETPÁLYA FEJLŐDÉSE

11. Ahol a szakmai előrehaladás lehetőségei a betegápoló szolgálatra vonatkozólag lefektetett általános alapelvek folytán korlátozottak, intézkedések foganatosíthatók a más egészségügyi szakmai képesítések megszerzésére irányuló tanulmányok megkönnyítésére.

12. (1) Intézkedéseket kell fogantatosítani osztályozási rendszerek és bérskálák kialakítására, melyek előirányozzák a szakmai előrehaladás lehetőségeit a funkcióknak a jelen Ajánlás 6. bekezdésében javasolt osztályozása alapján.

(2) Ez a rendszer legyen kellően nyitott ahhoz, hogy a betegápoló személyzetet ösztönözze a szintek közötti előrelépésre.

(3) A betegápoló személyzet előresorolása méltányos kritériumok alapján történjék, és vegye figyelembe a tapasztalatokat és a munkavégzés során tanúsított jártasságot.

13. A béremelésnek minden szinten a tapasztalat és a képesség figyelembe vételével kell történnie.

14. (1) Intézkedéseket kell tenni a betegápoló személyzet ösztönzésére, hogy munkája során tudását és képzettségét a legteljesebb mértékben hasznosítsa.

(2) A betegápoló személyzet által ténylegesen vállalt felelősségteljes feladatokat és a tanúsított szakértelmet folyamatosan értékelni kell, ezzel biztosítva számára a megfelelő bérezést és előmeneteli vagy előléptetési lehetőséget.

15. (1) A fizetett tanulmányi szabadság időtartamát szolgálati időnek kell tekinteni a társadalombiztosítási ellátások és a munkaviszonyból származó egyéb jogosultságok meghatározása szempontjából.

(2) A továbbképzés céljára adott fizetés nélküli tanulmányi szabadság idejét lehetőség szerint a szolgálati idő számításánál figyelembe kell venni, különösen a bérezés és a nyugdíjjogosultság tekintetében.

BÉREZÉS

16. Amíg a bér nem éri el azt a szintet, mint amely a hasonló vagy azonos képesítéshez kötött és hasonló vagy azonos felelősséggel járó foglalkozásokat jellemzi, intézkedéseket kell tenni, ha szükséges, a bérnek a lehető leghamarabb olyan szintre történő emelésére, amely alkalmas a betegápoló szakmát vonzóvá tenni, és a szakmában dolgozókat megtartani.

17. (1) A rendszeres fizetési pótlékokat és kiegészítő pénzbeli juttatásokat a jelen Függelék 16. bekezdésében említett foglalkozások általános gyakorlatával egyező mértékben a bér integráns részének kell tekinteni a fizetett szabadság, nyugdíjak és egyéb társadalombiztosítási ellátások kiszámításánál.

(2) Ezek összegét a megélhetési költségek alakulásától függően rendszeresen felül kell vizsgálni.

MUNKAIDŐ ÉS PIHENŐIDŐ

18. (1) A szolgálat követelményeitől függően a munkaidő szervezésénél meg kell tenni mindent, hogy a műszakok, a túlórában és a megszokottól eltérő munkaidőben végzendő munka beosztása az állandóan és időlegesen, a teljes és részmunkaidőben foglalkoztatott betegápoló személyzet között igazságos legyen, lehetőség szerint figyelembe véve az egyéni preferenciákat, valamint egyéb szempontokat, mint az éghajlat, a közlekedés és a családi kötelezettségek.

(2) A betegápoló személyzet munkaidő-beosztása alapjául inkább a beteggondozás szükségletei szolgáljanak, mint az egészségügyi személyzet más csoportjai munkabeosztásának való alárendelés igénye.

19. (1) A túlórák, a megszokottól eltérő munkaidőben végzett munka és az ügyeleti szolgálat korlátozása céljából megfelelő intézkedéseket kell tenni a munkaszervezés, a személyzeti létszám és a munkaidő beosztása vonatkozásában; különösen figyelembe kell venni a betegápoló személyzet szükséges pótlását távollét, valamint törvények vagy rendelkezések, avagy kollektív szerződések által engedélyezett szabadság miatt, akként, hogy a jelenlévő személyzet ne legyen túlterhelve.

(2) Túlórákat önkéntes vállalás alapján kell teljesíteni, kivéve azon eseteket, amikor a betegek ellátása szempontjából ez elengedhetetlen, és nem áll rendelkezésre elegendő önkéntes jelentkező.

20. A jelen Ajánlás 35. bekezdésében a munkabeosztás közléséről előírt értesítést legalább két héttel előre kell a betegápoló személyzethez eljuttatni.

21. Az ügyeleti szolgálat minden olyan szakasza, amely alatt a betegápoló személyzetnek munkahelyén kell tartózkodnia, vagy betegápoló szolgálatait éppen igénybe veszik, teljes egészében munkaidőnek tekintendő, és ennek megfelelően kell díjazni.

22. (1) A betegápoló személyzet szabadon választhatja meg étkezése helyét.

(2) A betegápoló személyzet számára lehetővé kell tenni, hogy pihenőidejét a munkahelyen kívül is eltölthesse.

23. Az éves szabadság idejének megválasztását méltányos alapon kell eldönteni, kellően figyelembe véve az egyéni kívánságokat, családi kötelezettségeket és a szolgálat követelményeit.

MUNKAHELYI EGÉSZSÉGVÉDELEM

24. Az a betegápoló személyzet, amelyre vonatkozólag az Ajánlás 47. bekezdésének (2) albekezdése, valamint a 49. és 50. bekezdése értelmében külön intézkedések foganatosítandók, magában foglalja különösen azt a személyzetet, mely rendszeresen ki van téve ionizáló sugárzásnak, érzéstelenítő szereknek vagy fertőző illetve mentális betegekkel érintkezik.

25. Az ionizáló sugárzásnak rendszeresen kitett betegápoló személyzetet ezen felül megilleti a Munkavállalók ionizáló sugárzás elleni védeleméről szóló 1960. évi Egyezmény és Ajánlás rendelkezéseiben foglalt védelem.

26. Terhes nők és kisgyermekes anyák nem oszthatók be

(a) az Anyasági védelemről szóló 1952. évi Ajánlás 5. bekezdésében említett nők tekintetében az ott felsorolt munkákra;

(b) általában azokra a munkákra, melyek ionizáló sugárzásnak vagy érzéstelenítő szereknek való kitételrel, vagy fertőző betegségben szenvedőkkel való érintkezéssel járnak.

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS

27. A jelen Ajánlás 54. bekezdésében hivatkozott jogszerzés és ellátások folytonosságának biztosítása céljából intézkedéseket kell tenni, hogy a fennálló magán kiegészítő rendszereket egymással és a kötelező rendszerekkel összhangba hozzák.

28. Annak érdekében, hogy a betegápoló személyzet számára biztosítsák a munka során a betegekkel való érintkezés eredményeként szerzett betegség után járó kártérítést, ahogyan ezt az Ajánlás 56. bekezdése előírányozza, a tagállamok törvények vagy rendelkezések útján

- (a) készítsék el azon betegségek jegyzékét, melyek foglalkozási eredetűnek minősülnek, és a jegyzéket rendszeresen vizsgálják felül a betegápoló személyzetet érintő tudományos és technikai fejlődés figyelembevételével;
- (b) e jegyzéket egészítsék ki a foglalkozási megbetegedések általános fogalmi meghatározásával vagy más olyan rendelkezésekkel, amelyek a betegápoló személyzet számára lehetővé teszik betegségük foglalkozási eredetének megállapítását olyan betegségek esetében, melyek a jegyzék értelmében nem tekintendők foglalkozási eredetűnek.

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

29. Az oktatás vagy képzés céljából külföldön tartózkodó betegápoló személyzet részére juttatott pénzügyi támogatás kiterjedhet, amennyiben az helyénvaló

- (a) az utazási költségek megtérítésére;
- (b) a tanulmányi költségek megtérítésére;
- (c) ösztöndíjak nyújtására;
- (d) a már alkalmazásban álló személyzet teljes vagy részleges fizetésének folyamatos folyósítására.

30. A külföldi képzés, vagy munkavállalás céljára adott szabadságot vagy távolléti időt lehetőség szerint figyelembe kell venni a szolgálati idő kiszámításánál, különösen a bérezés és a nyugdíjjogosultság tekintetében.